

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2004

Nr. 3

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 16 september 2003

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) brengt vandaag, 16 september, het internationaal vooraanstaand onderwijsindicatorenrapport *Education at a Glance 2003* uit. Hierbij bied ik u een door mijn Ministerie opgestelde samenvatting aan, waarin de positie van ons onderwijsstelsel in internationaal perspectief zichtbaar wordt gemaakt.¹

Education at a Glance beschrijft de onderwijsstelsels in 2000 en 2001. De beelden die we voor Nederland waarnemen ondersteunen in grote mate de speerpunten in de onderwijsbegroting. Deze zijn gericht op het versterken van de kennissamenleving, vergroten van de onderwijsdeelname, het aantrekkelijk maken van het lerarenberoep en extra investeringen in kennis. Naast een overzicht en beschrijving van indicatoren die aansluiten bij het Nederlandse beleid en waar Nederland een bijzondere positie inneemt, wordt in de samenvatting aandacht besteed aan de nog openstaande toezegging van Staatssecretaris Adelmund ((ID 64, sept 2002). Deze betreft een internationale vergelijking van deelname aan technische vakken.

De OESO publicatie laat zien dat de Nederlandse jeugd samen met de Engelse en Zweedse de hoogste scores in internationale leesvaardigheidstesten behaalt. Bovendien heeft Nederland internationaal gezien het grootste aandeel jong volwassenen met een afgeronde opleiding in het langjarig HBO en WO. Hier staat tegenover dat in vergelijking met de meeste OESO landen in Nederland een relatief grote groep jongeren het onderwijs verlaat zonder een startkwalificatie te hebben behaald. Verder blijkt het behaald onderwijsniveau in de leeftijdsgroep 25–34 jarigen in Nederland minder hoog te zijn in vergelijking met omringende landen. Een nader onderzoek lijkt gewenst.

Afgestudeerden in technische en exacte richting zijn in Nederland minder talrijk dan in andere landen. Dit was in 1996 al het geval maar sindsdien

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

constateren we een verder dalende trend. Hier moet ons ingezet beleid een antwoord op geven.

Wat betreft het lerarenberoep toont Education at a Glance dat het salaris van de Nederlandse leraar internationaal op een gemiddeld niveau ligt. In het Nederlands hoger secundair onderwijs wordt zelfs relatief meer verdiend dan in andere landen. Nederlandse leraren zijn, met name in het secundair onderwijs gemiddeld wat ouder dan in de meeste omringende landen. Het aandeel jonge docenten onder de 30 bedroeg in deze sector in 2001 nog geen 10 procent.

We constateren verder dat van de Nederlandse publieke overheidsuitgaven een steeds groter deel aan onderwijs wordt besteed. Tussen 1995 en 2000 is het deel van de totale Nederlandse overheidsuitgaven aan onderwijsinstellingen en aan studiefinanciering sterker gestegen dan in de omringende landen. Bovendien zijn ook de Nederlandse (publieke en private) onderwijsuitgaven aan instellingen in de periode 1995–2000 meer toegenomen dan in omringende landen.

In de beelden die zijn gepresenteerd voor het primair en secundair onderwijs zien we het beleid van de afgelopen jaren terug. Er zijn extra investeringen gedaan die gelijke tred hebben gehouden met de forse groei van het BBP.

In 2000 bedroegen de totale Nederlandse publieke en private uitgaven aan onderwijsinstellingen 4,7 procent van het BBP. Ons financieringsniveau is nu meer in de buurt van omringende landen gekomen.

Het beleid zoals dat in deze ontwerpbegroting voor 2004 voor het onderwijs is ingezet kan op de korte termijn een krachtig antwoord geven op het hier geschetste beeld van Nederland in internationaal perspectief. We lijken te beschikken over een redelijk effectief onderwijssysteem. Wel doen we er goed aan alert te blijven. We moeten ervoor zorgen dat ons bestel ook op de lange termijn kan voldoen aan onze ambitie. We willen immers een vooraanstaande rol in de internationale kennissamenleving blijven vervullen.

Ik hoop u met deze informatie van dienst te zijn.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
M. J. A. van der Hoeven